

Unele considerații privind regimul contractelor în derulare în procedura insolvenței

Conf. univ. dr. Florin MOȚIU*
Universitatea de Vest din Timișoara
Facultatea de Drept

Abstract

The legal regime of contracts in progress after the opening of the insolvency proceedings is different from the regime provided by the general provisions of the law, the legislator giving precedence to the economic objective of the contract, which goes beyond the parties' interests, and resides in saving the enterprise. Hence, the need for regulating special rules for contracts in progress at the time of the opening of the insolvency proceedings all subsumed under the principle of maximizing the debtor's property. The receiver/liquidator is the one entitled to assess the assumption or termination of such contracts, after an assessment of their cost-effectiveness in economic terms and a legal assessment of the effects of their termination.

Keyword: *insolvency proceedings, contracts in progress, receiver, liquidator, lease, utility provider*

Rezumat

Regimul juridic al contractelor în derulare în procedura insolvenței este diferit față de regimul de drept comun, legiuitorul punând în prim plan obiectivul economic al contractului, ce depășește interesele părților, respectiv salvarea întreprinderii. De aici rezultă necesitatea reglementării unor reguli speciale pentru contractele aflate în curs la data deschiderii procedurii insolvenței, toate subsumate principiului maximizării averii debitorului. Administratorul judiciar/lichidatorul este cel îndrituit a aprecia asupra asumării sau denunțării contractului, după o evaluare a rentabilității acestuia din punct de vedere economic și o evaluare juridică a efectelor denunțării.

Cuvinte-cheie: *procedura insolvenței, contract în derulare, administrator judiciar, lichidator judiciar, contract de leasing, furnizor de utilități*

---

* florin.motiu@e-uvv.ro

1. Conceptul de contract în derulare (contract în curs)

La momentul deschiderii procedurii insolvenței, debitorul este angrenat într-un ansamblu de tranzacții economice cu diferiți parteneri (furnizori de materie primă, furnizori de utilități, distribuitori, finanțatori etc.). Aceste tranzacții se traduc în limbaj juridic, în principal, prin *contracte în derulare* sau *contracte în curs*.

Codul insolvenței¹ fixează acestor contracte un destin particular, prin prevederile art. 123 alin. (1), considerându-le menținute la data deschiderii procedurii, art. 1417 C. civ. nefiind aplicabil².

Mai mult, orice clauze contractuale de desființare a contractelor în derulare, de decădere din beneficiul termenului sau de declarare a exigibilității anticipate pentru motivul deschiderii procedurii sunt nule.

Regimul juridic, original, al continuării contractelor în curs după deschiderea procedurii insolvenței are drept finalitate crearea unor pârghii menite, pe de o parte, să întrerupă unele raporturi contractuale a căror execuție este prea oneroasă, inutilă sau neprofitabilă pentru debitor, iar pe de altă parte, să permită continuarea contractelor utile pentru redresarea debitorului. În ambele cazuri, principiile ce stau la baza deciziei practicianului în insolvență alterează semnificativ mecanismele dreptului comun al contractelor, totul în considerarea interesului întreprinderii debitoare și a acordării unei păsuiri în vederea exploatării tuturor șanselor acesteia de redresare³.

Adoptând această soluție, legiuitorul a pus în prim plan obiectivul economic al contractului, ce depășește interesele părților, și anume, salvarea întreprinderii. În accepțiunea economică, contractul devine „un instrument economic necesar redresării”, valoarea sa în raport cu această scop fiind cea care îi decide soarta⁴.

Noțiunea de *contract în derulare* a fost introdusă în legislația insolvenței din România prin Legea nr. 277/2009⁵, sursa de inspirație fiind legislația franceză, care utilizează conceptul de *contract în curs* în art. L. 622-13 C. com. fr.

Codul insolvenței păstrează și pentru viitor soluția reglementată anterior, cu privire la care doctrina s-a exprimat deja în sensul că ea „se impune pentru rațiuni de ordin eco-

---

¹ Este vorba despre Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, care a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 466 din 25 iunie 2014 și a intrat în vigoare la data de 28 iunie 2014.

² Potrivit art. 1417 alin. (1) C. civ., debitorul decade din beneficiul termenului dacă se află în stare de insolvabilitate sau, după caz, de insolvență declarată în condițiile legii, precum și atunci când, cu intenție sau dintr-o culpă gravă, diminuează prin fapta sa garanțiile constituite în favoarea creditorului sau nu constituie garanțiile promise.

³ R. Bufan, F. Moțiu, A. Deli-Diaconescu (coord.), colectiv, *Tratat practic de insolvență*, Ed. Hamangiu, București, 2014, p. 55.3.

⁴ I. Turcu, *Legea procedurii insolvenței. Comentariu pe articole*, ed. a II-a, Ed. C.H. Beck, București, 2009, p. 458.

⁵ Legea nr. 277/2009 privind aprobarea O.U.G. nr. 173/2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 85/2006 privind procedura insolvenței și pentru modificarea lit. c) a art. 6 din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 486 din 14 iulie 2009

conomic, încetarea contractelor fiind de natură a compromite orice șansă de reorganizare a debitorului”⁶.

Care sunt contractele supuse regimului special impus de particularitățile procedurii insolvenței?

Codul insolvenței folosește expresia de *contract în derulare*, fără însă a o defini, ci doar conturând limitele sale prin formularea „contracte care nu au fost executate în totalitate ori substanțial de către toate părțile implicate” [art. 123 alin. (1)].

Doctrina, făcând un exercițiu de sinteză, definește contractul în derulare ca fiind „contractul care s-a încheiat anterior deschiderii procedurii și care nu s-a epuizat înaintea acestei date”⁷.

Este vorba așadar de un contract, cu executare succesivă sau cu executare *uno actu*, care nu a fost până la data deschiderii procedurii executat integral sau în mod substanțial de către părțile acestuia. Aceasta presupune ca acel contract să existe la data deschiderii procedurii insolvenței, adică să fi fost încheiat anterior acestei date⁸ și să nu fi încetat până la acest moment⁹.

2. Sancțiunea aplicabilă pactelor comisorii în cazul deschiderii procedurii insolvenței

În considerarea caracterului vital al anumitor contracte pentru continuarea activității debitorului și pentru redresarea acestuia, Codul insolvenței sancționează cu nulitatea clauzele contractuale prin care contractul este desființat pentru motivul intrării debitorului în procedura insolvenței.

În acest sens, în art. 123 alin. (1) teza a II-a din Codul insolvenței se prevede că „orice clauze contractuale de desființare a contractelor în derulare, de decădere din beneficiul termenului sau de declarare a exigibilității anticipate pentru motivul deschiderii procedurii sunt nule.”

Noua reglementare preconizează, în aceasta materie, o serie de clarificări conceptuale, realizate prin valorificarea unor opinii doctrinare și jurisprudențiale exprimate cu privire la anumite categorii de pacte comisorii¹⁰.

---

⁶ L. Retegan, S. Târnoveanu, *Denunțarea contractelor în cadrul procedurii – ipoteze și efecte, avantaje și dezavantaje în apelarea la instituția denunțării contractelor*, Revista Phoenix nr. 30, octombrie-decembrie 2009, p. 14.

⁷ I. Turcu, *op. cit.*, p. 467.

⁸ Deși legea nu prevede nimic în această privință, apreciem că în cazul unui contract încheiat chiar în ziua deschiderii procedurii nu este vorba despre un contract în derulare căruia să îi poată fi aplicabile prevederile art. 123 din Codul insolvenței, acesta trebuind să fie calificat ca un contract încheiat ulterior deschiderii procedurii, pentru care vor fi aplicabile prevederile art. 84 din Cod.

⁹ Încetarea contractului presupune ca termenul pentru care acesta a fost încheiat să se fi împlinit sau să fi intervenit până la data deschiderii procedurii insolvenței rezoluțiunea sau rezilierea ori o altă cauză de încetare.

¹⁰ Pactul comisoriu este reglementat de art. 1553 C. civ., producând efecte, în dreptul comun, dacă prevede, în mod expres, obligațiile a căror neexecutare atrage rezoluțiunea sau rezilierea de drept a contractului.

Astfel, în practică și în doctrină s-a pus întrebarea dacă declararea scadenței anticipate a unui împrumut poate fi considerată o denunțare a acestui contract, având în vedere că decăderea din beneficiul termenului atrage, pentru debitorul împrumutat, restituirea anticipată a împrumutului¹¹.

Din formularea din noua reglementare putem deduce că, deși se acceptă că nu există echivalență juridică între cele două concepte (declararea anticipată a scadenței nefiind o cauză de denunțare), similaritatea de efecte față de debitor – obligarea acestuia la restituirea anticipată a întregului credit – impune totuși o unitate de reglementare.

În aceeași materie, a decăderii din beneficiul termenului, noua reglementare vine, în cuprinsul art. 123 alin. (3), cu o inovație, respectiv reconsiderarea soluției prevăzute de Codul civil în ceea ce privește decăderea din beneficiul termenului pentru motivul intrării în insolvență (art. 1417-1418), în sensul că „debitorul decade din beneficiul termenului dacă în termen de 3 luni de la deschiderea procedurii, cocontractantul notifică administratorului judiciar intenția de denunțare a contractului sau de declarare anticipată a exigibilității”¹².

3. Denunțarea sau menținerea contractului – opțiune a administratorului/lichidatorului judiciar

Pornind de la principiul maximizării averii debitorului¹³ (principiu care ghidează activitatea organelor procedurii atât din perspectiva unei reorganizări a debitorului, cât și din cea a lichidării averii acestuia), art. 123 alin. (1) teza a IV-a din Legea insolvenței prevede că „în vederea creșterii la maximum a valorii averii debitorului, într-un termen de prescripție de 3 luni de la data deschiderii procedurii, administratorul judiciar/lichidatorul judiciar poate sa denunțe orice contract, închirierile neexpire, alte contracte pe termen lung, atât timp cât aceste contracte nu au fost executate în totalitate ori substanțial de către toate părțile implicate”.

Așadar, administratorul judiciar/lichidatorul este cel îndrituit a aprecia asupra asumării sau denunțării contractului, după o evaluare a rentabilității contractului din punct de vedere economic și o evaluare juridică a efectelor denunțării, având în vedere posibilitatea cocontractantului de a formula cerere de despăgubire a prejudiciului suferit urmare încetării intempestive a efectelor acestuia.

Dreptul de apreciere asupra îndeplinirii condițiilor legale și asupra oportunității menținerii sau denunțării contractului aparține practicianului în insolvență, aceasta implicând o responsabilitate sporită a acestuia.

---

¹¹ S. M. Milos, *Creanțele sub condiție suspensivă versus creanțele nescadente. Dreptul de a participa la procedura insolvenței*, Revista Phoenix, nr. 38/2011, p. 5.

¹² Art. 1417 alin. (1) NCC prevede că „Debitorul decade din beneficiul termenului dacă se afla în stare de insolvență sau de insolvență declarată în condițiile legii (...).

¹³ Maximizarea averii debitorului este prevăzută la art. 4 din Codul insolvenței printre principiile fundamentale ale procedurilor de prevenire a procedurilor de insolvență și de insolvență.

Denunțarea contractului este o opțiune, iar nu o obligație a administratorului/lichidatorului judiciar, dar asumarea contractului presupune o executare impecabilă a obligațiilor debitorului pe viitor. Tocmai de aceea, pentru o mai accentuată responsabilizare a administratorului judiciar/lichidatorului, în noua reglementare s-a prevăzut că atunci când optează pentru menținerea contractului, „administratorul judiciar/lichidatorul judiciar precizează trimestrial, în cadrul rapoartelor de activitate, dacă debitorul dispune de fondurile bănești necesare achitării contravalorii bunurilor sau prestațiilor furnizate de cocontractant” [art. 123 alin. (2) din Codul insolvenței]¹⁴.

În ceea ce privește momentul exercitării opțiunii, dacă Legea insolvenței nr. 85/2006 nu prevedea un termen în acest scop¹⁵, în noua reglementare, pentru sporirea predictibilității și eficienței procedurii și pentru asigurarea securității raporturilor contractuale în care debitorul este angajat, dreptul de opțiune poate fi exercitat într-un termen relativ scurt: 3 luni de la data deschiderii procedurii.

În același termen este ținut și cocontractantul să își exercite dreptul său de notificare a practicianului în insolvență pentru a se pronunța în sensul denunțării sau asumării contractului.

Potrivit art. 123 alin. (1) teza a V-a din Codul insolvenței, administratorul judiciar/lichidatorul judiciar trebuie să răspundă, în termen de 30 de zile de la primire, notificării contractantului, formulată în primele 3 luni de la deschiderea procedurii, prin care i se cere să denunțe contractul; în lipsa unui astfel de răspuns, administratorul judiciar/lichidatorul judiciar nu va mai putea cere executarea contractului, acesta fiind socotit denunțat. Sancțiunea pasivității practicianului în insolvență în fața unei astfel de notificări este severă – contractul se consideră denunțat.

Contractul se consideră astfel denunțat:

- a) la data expirării unui termen de 30 de zile de la recepționarea solicitării cocontractantului privind denunțarea contractului, dacă administratorul judiciar/lichidatorul judiciar nu răspunde;
- b) la data notificării denunțării de către administratorul judiciar/lichidatorul judiciar.

4. Reguli speciale aplicabile anumitor contracte în derulare

Codul insolvenței prevede o serie de reguli speciale aplicabile anumitor categorii de contracte în derulare: contractul de credit, contractul de muncă, contractul de

---

¹⁴ În dreptul francez este reglementată obligația de vigilență a practicianului în insolvență, prin care acesta își asumă o răspundere personală pentru achitarea către cocontractanți a creanțelor curente născute din contractele continuate în mod forțat, ca urmare a exercitării opțiunii de menținere a acestora după data deschiderii procedurii insolvenței.

¹⁵ Sub imperiul Legii nr. 85/2006, momentul exercitării opțiunii nu era reglementat legal, ceea ce a dus în practică la situații de nedorit, incertitudinea care exista cu privire la soarta contractelor în curs fiind de natură să prejudicieze atât debitorul, prin posibilitatea majorării pasivului, cât și cocontractantul acestuia, prin neîncasarea creanțelor curente.

închiriere, nuanțări ale regimului juridic al contractului de vânzare a unui bun mobil, vândut debitorului, dar neplătit de către acesta și aflat încă în tranzit la data deschiderii procedurii, contractul de vânzare cu rezerva dreptului de proprietate, contractul de netting, contractul de comision, contractul de consignație, contractul de leasing etc.

Noua reglementare propune în aceste materii soluții sau clarificări conceptuale care, sperăm, vor fi de natură să contribuie la uniformizarea interpretării și aplicarea unitară și eficientă a reglementării insolvenței. Ne vom referi în continuare doar la două dintre contractele reglementate legal, respectiv contractele de leasing și contractele furnizorilor de utilități.

a) Contractele de leasing

Legea insolvenței nr. 85/2006 nu a prevăzut reguli speciale în materia contractelor de leasing, însă specificul acestui contract a generat dificultăți frecvente în practică în ceea ce privește modalitatea de înscriere a creanței decurgând dintr-un astfel de contract în tabelul de creanțe sau soarta acestui contract în situația în care utilizatorul debitor intra în procedura insolvenței.

Astfel, la momentul deschiderii procedurii insolvenței împotriva unui debitor, contractul de leasing se poate afla în curs de executare, caz în care el poate fi menținut sau denunțat.

Sub imperiul acestei reglementări, în cazul în care un contract de leasing aflat în derulare era menținut de către administratorul judiciar, societatea de leasing era titulara unei creanțe nescadente, care era înscrisă cu această calificare în tabelul definitiv de creanțe și care urma a fi plătită de debitor pe măsură ce ratele deveneau scadente.

În ipoteza denunțării contractului de către administratorul judiciar, în doctrină au fost exprimate mai multe opinii. Într-o opinie, s-a arătat că, în acest caz nu se activează o eventuală clauză penală cuprinsă în contract, întrucât denunțarea contractului în derulare reprezintă o cauză de încetare a contractului prevăzută de lege, neputând fi asimilată cu un caz de culpă a debitorului pentru neexecutarea obligațiilor. În această situație, creanța care se înscrie în tabel ar trebui să cuprindă ratele neachitate la data denunțării contractului și despăgubirile stabilite de judecătorul sindic, la cererea creditoarei finanțatoare, care rămâne și proprietara bunului finanțat, fiind îndreptățită să reintre în posesia lui.

Totuși, dintr-o altă opinie s-ar deduce că prin clauza penală a fost evaluat prejudiciul și că, în stabilirea cuantumului creanței ar urma să se țină cont de această evaluare. Se arată, în acea opinie, că, în acest caz, s-ar ajunge, în fapt, la o accelerare a scadenței ratelor și la dobândirea indirectă de către finanțator a unui rang de plată prioritar, deoarece despăgubirea devine o plată curentă¹⁶.

În ipoteza în care contractul era deja reziliat la data deschiderii procedurii din culpa debitoare (ca urmare a operării unui pact comisoriu de gradul IV), societatea de leasing solicită, actualmente, înscrierea în tabel a unei creanțe în cuantum egal cu valoarea

---

¹⁶ În legătură cu aceste opinii, a se vedea L. Retegan, S. Târnoveanu, *op. cit.*, p. 18.

ratelor neachitate la data deschiderii procedurii și o sumă calculată potrivit unei clauze penale care estimează prejudiciul la totalitatea ratelor de leasing datorate de debitoare de la momentul rezilierii până la finalizarea contractului (clauză devenită deja standard în aceste contracte și declarată ca abuzivă de unele instanțe, pe terenul Legii nr. 193/2000 privind clauzele abuzive în contractele încheiate între profesioniști și consumatori, normă care nu este însă incidentă raporturilor între profesioniști).

Această situație era des întâlnită în practică. Astfel, pentru dezvoltarea afacerilor sale, comerciantul încheia, printre altele, contracte de leasing, dobândind calitatea de utilizator. La un moment dat în derularea contractului utilizatorul nu mai reușea să mai plătească ratele și, somat de către finanțator, preda bunul ce făcea obiectul acestui contract.

În această situație, contractul era reziliat în baza art. 15 din O.G. nr. 51/1997¹⁷, conform căruia dacă în contract nu se prevede altfel, în cazul în care locatarul/utilizatorul nu execută obligația de plată integrală a ratei de leasing timp de două luni consecutive, calculate de la scadența prevăzută în contractul de leasing, locatorul/finanțatorul are dreptul de a rezilia contractul de leasing, iar locatarul/utilizatorul este obligat să restituie bunul și să plătească toate sumele datorate, până la data restituirii în temeiul contractului de leasing.

Ulterior, dacă se deschidea procedura insolvenței fostului utilizator, finanțatorul depunea o cerere de înscriere la masa credală (sau, în unele cazuri, era chiar el inițiatorul procedurii de declarare a insolvenței utilizatorului) prin care solicita:

- contravaloarea ratelor neachitate până la data rezilierii contractului, în baza unui pact comisoriu expres inserat în contractul de leasing;
- penalități de întârziere până la data deschiderii procedurii pentru fiecare rată scadentă și neachitată;
- daune-interese reprezentând totalitatea ratelor ulterioare momentului rezilierii (aceste daune se cereau ca urmare a unei clauze penale inserate în condițiile generale ale contractului de leasing financiar, nenegociabile și care conținea de multe ori și valoarea reziduală);
- în cazul autovehiculelor supuse înmatriculării, contravaloarea ratelor de asigurare CASCO neplătite, de la data rezilierii și până la finalizarea contractului de leasing¹⁸.

În legătură cu această situație sunt de menționat prevederile art. 1538 NCC, care definesc clauza penală ca fiind aceea prin care părțile stipulează că debitorul se obligă la o anumită prestație în cazul neexecutării obligației principale. În caz de neexecutare, creditorul poate cere fie executarea silită în natură a obligației principale, fie clauza penală.

În mod normal, conform dreptului comun creditorul nu poate solicita atât executarea în natură, cât și clauza penală. În cazul contractului de leasing însă, creditorul, prevalându-se de efectul rezilierii, reîntra în posesia bunului, proprietatea lui, dar solicita și plata ratelor pentru întreaga perioadă a contractului desființat.

---

¹⁷ O.G. nr. 51/1997 privind operațiunile de leasing și societățile de leasing a fost republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 9 din 12 ianuarie 2000.

¹⁸ Precizăm că, de regulă, contractele de leasing financiar pentru autovehicule se încheie cu condiția perfectării de către utilizator a unui contract de asigurare CASCO cu un asigurator agreat de către finanțator.

El beneficia de o dublă reparație, deoarece, pe lângă penalitate, creditorul rămânea și proprietarul bunului finanțat, a cărui valoare nu era indicată în cererea de admitere a creanței, valoare pe care creditorul o putea încasa fie prin vânzarea bunului către un terț, fie prin încheierea unui nou contract de leasing.

Mai mult, potrivit art. 8 din OG nr. 51/1997, contractele de leasing sunt titluri executorii, fără vreo formalitate, creanțele născute din acestea nefiind supuse verificării, conform art. 66 din Legea nr. 85/2006.

Nereglementarea expresă a acestor situații a dus la o practică judiciară neunitară. Pe de altă parte, în mod evident, această conduită a creditorilor care invocau creanțe provenite din contracte de leasing era menită să împiedice orice efort al debitorului și chiar al celorlalți creditori ai debitorului pentru redresare și revenirea în circuitul economic, ducând invariabil la faliment.

Pornind de la opiniile diferite din doctrină și de la practica judiciară neunitară, noua reglementare abordează legislativ această problemă.

Astfel, în Codul insolvenței sunt reglementate la art. 105 și 123 trei situații, corespunzătoare unor momente diferite din punct de vedere temporal:

1. În cazul contractelor de leasing reziliate înainte de data deschiderii procedurii insolvenței, creanțele vor fi înregistrate:

a) dacă proprietatea bunurilor ce fac obiectul contractului de leasing se transferă debitorului, finanțatorul va dobândi o ipotecă legală asupra acelor bunuri, având rang egal cu cel al operațiunii de leasing inițiale, iar creanța sa va fi înregistrată potrivit prevederilor art. 159 alin. (1) pct. 3 din lege (creanță care beneficiază de o cauză de preferință);

b) dacă bunurile ce fac obiectul contractului de leasing sunt recuperate de finanțator, va fi înregistrată, beneficiind de ordinea de prioritate prevăzută la art. 161 pct. 8 (creanțe chirografare), dacă nu există alte bunuri care să confere titularului calitatea de creditor care beneficiază de o cauză de preferință, doar diferența dintre valoarea întregii creanțe și valoarea de piață a bunurilor ce fac obiectul contractului de leasing, stabilită de un evaluator independent;

c) dacă unul sau mai multe dintre bunurile recuperate au fost valorificate de către societatea de leasing până la data întocmirii tabelului preliminar al creanțelor, pentru acestea se va deduce din totalul creanței de înregistrat prețul obținut din vânzare.

2. În cazul contractului de leasing financiar în derulare la data deschiderii procedurii și menținut, creanțele curente nu vor fi înscrise în tabelul de creanțe, fiind plătite la scadență. Pentru ratele anterioare înscrise în tabel, acestea vor urma regimul juridic al creanțelor prevăzute la art. 159 alin. (1) pct. 3.

Dacă toate creanțele curente au fost plătite și toate celelalte obligații născute după deschiderea procedurii au fost achitate va opera transferul dreptului de proprietate către debitor asupra bunului ce face obiectul contractului de leasing financiar, caz în care, pentru ratele anterioare înscrise în tabel finanțatorul va dobândi concomitent o ipotecă legală asupra bunului respectiv, având rang egal cu cel al operațiunii de leasing inițiale.

Administratorul judiciar/lichidatorul judiciar va notifica finanțatorul cu privire la faptul că a operat transferul dreptului de proprietate și va efectua mențiunea în registrele de publicitate relevante cu privire la menținerea rangului creanței finanțatorului.

În ceea ce privește denunțarea sau menținerea contractului de leasing financiar, dacă finanțatorul nu își exprimă, în termen de 3 luni de la data deschiderii procedurii, acordul expres pentru menținerea contractului, acesta se consideră denunțat la data expirării acestui termen. În cazul care, în același termen, finanțatorul transmite administratorului judiciar o notificare prin care i se cere să denunțe contractul, acesta se consideră denunțat la expirarea unui termen de 30 de zile de la data recepționării notificării de către administratorul judiciar.

În vederea maximizării averii debitorului, lichidatorul judiciar poate să denunțe orice contract de leasing financiar, contractul considerându-se denunțat la data notificării denunțării de către administratorul judiciar/lichidatorul judiciar.

3. În cazul rezilierii contractelor de leasing financiar de către finanțator în cursul derulării procedurii insolvenței, acesta va putea opta pentru una dintre următoarele variante:

a) transferul proprietății asupra bunurilor ce fac obiectul contractului de leasing către debitor, caz în care finanțatorul dobândește o ipotecă legală asupra acelor bunuri, având rang egal cu cel al operațiunii de leasing, și este înregistrat la masa credală, conform ordinii de prioritate prevăzute la art. 159 alin. (1) pct. 3, cu contravaloarea ratelor și accesoriilor restante facturate și neplătite la data deschiderii procedurii, la care se adaugă restul sumelor datorate, în temeiul contractului de leasing, fără a se putea depăși valoarea de piață a bunurilor, stabilită de un evaluator independent;

b) recuperarea bunurilor ce fac obiectul material al contractului de leasing, iar finanțatorul va fi înregistrat la masa credală potrivit prevederilor art. 161 pct. 8, dacă nu există alte bunuri care să confere titularului calitatea de creditor care beneficiază de o cauză de preferință, cu contravaloarea ratelor și accesoriilor restante facturate și neplătite la data deschiderii procedurii, la care se adaugă restul sumelor datorate în temeiul contractului de leasing minus valoarea de piață a bunurilor recuperate, stabilită de un evaluator independent, potrivit prevederilor art. 61.

b) Contractele furnizorilor de utilități

Potrivit art. 77 alin. (1) din Codul insolvenței, orice furnizor de servicii – electricitate, gaze naturale, apă, servicii telefonice sau altele asemenea – nu are dreptul, în perioada de observație și în perioada de reorganizare, să schimbe, să refuze ori să întrerupă temporar un astfel de serviciu către debitor sau averea acestuia, în cazul în care acesta are calitatea de consumator captiv, potrivit legii.

În același timp însă, pentru serviciile furnizate, debitorul are obligația de a achita contravaloarea acestora, având dreptul la un termen de plată de 90 de zile, creanța fiind curentă.

În cazul în care contractele pe care debitorul le avea încheiate cu furnizorii prevăd un termen de plată mai mic de 90 de zile, acesta se va modifica corespunzător la data deschiderii procedurii de insolvență.

Nerespectarea obligațiilor contractuale de furnizare a utilităților, în caz de menținere a contractului în condițiile prezentei legi, atrage răspunderea pentru acoperirea prejudiciilor aduse averii debitorului și aplicarea unei amenzi judiciare de la 10.000 lei la 30.000 lei pentru fiecare încălcare a obligațiilor, sub condiția ca furnizorul de utilități să fi fost notificat în prealabil cu privire la deschiderea procedurii, potrivit art. 42 alin. (3).

Lipsa remedierii încălcării obligațiilor sau neexecutarea obligației de reluare a furnizării utilităților în termen de maximum 10 zile calendaristice de la notificarea primită de la administratorul judiciar sau lichidatorul judiciar constituie în sine o nouă încălcare și se va sancționa cu o nouă amendă.

Pentru a nu transforma furnizorul de utilități în creditor captiv, dacă debitorul nu achită creanțele născute după deschiderea procedurii insolvenței, aferente serviciilor prestate, în termen de 90 de zile de la scadență, legiuitorul a prevăzut în art. 77 alin. (4) faptul că furnizorul de utilități este îndreptățit să întrerupă furnizarea serviciilor, iar aceasta va fi reluată după achitarea creanțelor născute după data deschiderii procedurii insolvenței.

În legătură cu art. 77 alin. (4) din Codul insolvenței s-a formulat, anterior promulgării legii, o sesizare de neconstituționalitate la Curtea Constituțională, pe motiv că acest text ar încălca dispozițiile art. 44 și ale art. 11, raportat la art. 20 din Constituție.

În opinia autorilor sesizării, neobligarea prin lege a acestor furnizori să continue furnizarea de utilități către debitorul care nu își achită facturile aferente pentru mai mult de 90 de zile constituie o limitare neacceptabilă a dreptului de proprietate garantat prin Constituție și tratatele internaționale privind drepturile omului la care România este parte.

În opinia noastră, limitarea în timp a acestei obligații de furnizare în situația neachitării contravalorii serviciilor furnizate este firească și în spiritul normei constituționale privind ocrotirea proprietății private.

Nelimitarea în timp a acestei obligații față de un debitor neplătitor ar echivala cu condamnarea furnizorilor de utilități, prin lege, la suportarea de pierderi financiare. Ori, într-o atare ipoteză legea ar fi deturnată de la scopul său, s-ar înfrânge dreptul de proprietate al acestora din urmă și s-ar încălca principiul egalității în fața legii.

În legătură cu aceste critici de neconstituționalitate, Curtea Constituțională, prin decizia nr. 283 din 21 mai 2014¹⁹, a respins sesizarea, reținând că „legiuitorul a optat pentru o altă modalitate de păstrare a echilibrului între interesele părților. Această măsură are în vedere atât protecția intereselor debitorului, cât și pe cele ale creditorului – furnizor de servicii, precum și celeritatea desfășurării procedurii. Așadar, se urmărește, așa cum se arată și în expunerea de motive a legii, eficientizarea procedurii care să conducă la reducerea duratei procedurii și la creșterea gradului de recuperare a creanțelor. Astfel, Curtea reține că o atare soluție legislativă ține seama și de situația în care creditorul, ca urmare a neîncasării sumelor restante, ajunge să se găsească, la rândul său, într-o situație economică dificilă, cu consecințe grave în privința bunei desfășurări a activității sale”.

---

¹⁹ Decizia nr. 283 din 21 mai 2014 a Curții Constituționale a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 454 din 20 iunie 2014.

În același timp, dacă este titularul unei creanțe curente, certe, lichide și exigibile cu o valoare care depășește valoarea-prag de 40000 lei, potrivit art. 75 alin. (4) din Codul insolvenței, furnizorul de utilități poate solicita deschiderea procedurii de faliment a debitorului dacă aceste creanțe nu sunt achitate în termen de 60 de zile de la scadență, ca orice creditor care are o creanță curentă neachitată împotriva debitorului.

Cererea sa va putea fi respinsă de către judecătorul-sindic în situația în care creanța nu este datorată, este achitată sau debitoarea încheie o convenție de plată cu acest creditor, potrivit art. 75 alin. (4) și 143 alin. (3) din lege.

Sesizarea de neconstituționalitate a privit și prevederile art. 75 alin. (4) din lege, pe motiv că această prevedere încalcă dispozițiile art. 44 și ale art. 11, raportat la art. 20 din Constituție.

Motivele invocate vizează regimul de protecție juridică instituit prin lege în privința creanțelor curente născute în perioada de observație. Acest regim de protecție ar constitui, în opinia autorilor sesizării de neconstituționalitate, o încălcare a dreptului de proprietate privată garantat prin Constituție și tratatele internaționale privind drepturile omului la care România este parte.

În opinia noastră, dispozițiile art. 75 alin. (4) vin să corecteze regimul instituit de Legea nr. 85/2006 în privința creanțelor curente și nu conțin dispoziții prin care se încalcă dreptul de proprietate privată. Astfel, potrivit reglementării Legii nr. 85/2006, plata creanțelor curente se efectuează conform documentelor din care rezultă, fără însă a se institui o sancțiune expresă pentru neachitare, ceea ce a condus la abuzuri din partea debitorilor, în sensul neachitării acestor creanțe.

Contrar celor invocate de autorii sesizării, apreciem că textul art. 75 alin. (4) sub nicio formă nu dă dreptul titularului creanței curente, certe, lichide și exigibile, în valoare de peste 40.000 de lei și care a fost recunoscută în prealabil „de a decide singur intrarea în faliment a debitorului”.

Dimpotrivă, textul prevede clar că această categorie de creditori, în caz de neplată a creanțelor lor în termen de 60 de zile, are doar dreptul de a formula o cerere privind deschiderea procedurii de faliment a debitorului, cerere care va fi supusă spre soluționare judecătorului sindic, în conformitate cu art. 143 din lege.

Acesta a fost și punctul de vedere îmbrățișat de Curtea Constituțională, care, prin decizia nr. 283/2014, a constatat că textul art. 75 alin. (4) din legea nouă este constituțional, reținând că „legiuitorul a dorit acordarea unei șanse debitorilor de redresare eficientă și efectivă a afacerii, permițând încheierea de contracte care să ducă la o atare finalitate. Pentru a stimula eventualii creditori să participe la salvarea debitorilor, legiuitorul a instituit posibilitatea pentru acești creditori, ca o măsură de siguranță pentru ei, de a cere în termen de 60 de zile de la data luării măsurii de către administratorul judiciar sau a hotărârii instanței de judecată deschiderea procedurii falimentului. Mai mult decât atât, cererea creditorului menționat este supusă aprobării judecătorului-sindic, în condițiile art. 143 alin. (2) și (3) din lege”.

5. Concluzii

Așa cum am putut observa din analiza – neexhaustivă – a acestui subiect punctual (situația contractelor în curs de derulare), Codul insolvenței aduce îmbunătățiri, clarificări, completări soluțiilor legislației actuale. Sunt valorificate, în acest scop, evoluțiile în interpretarea jurisprudențială și doctrinară, standardele existente în legislația și practica altor state pentru ca soluțiile adoptate să fie cât mai adecvate așteptărilor pieței românești, cât mai adaptate nevoilor actuale și perspectivelor de dezvoltare ale economiei.

Este adevărat că, datorită faptului că Legea nr. 85/2006 se va aplica în continuare procedurilor deschise sub imperiul său, soluțiile consacrate în Codul insolvenței urmează să își dovedească utilitatea și eficiența numai pentru viitor, pentru procedurile deschise după data de 28 iunie 2014, însă apreciem că multe dintre deficiențele reglementării anterioare au fost înlăturate de noua reglementare.

Reglementarea din noul act normativ privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență este un important pas înainte. Ea vine în sprijinul mediului de afaceri, punându-i la îndemână instrumente mai eficiente de recuperare a creanțelor și prevede soluții de prevenire a abuzurilor în procedură (din partea debitorului sau a creditorilor), precum și măsuri pentru un proces derulat într-un termen rezonabil.